

door Ivo Mijland

Hebben ze bij jullie thuis goede koffie?

In de jaren negentig was de reclame van Victoria Vesta erg populair. Johnny Kraaijkamp kwam als verzekeringsverkoper graag bij de mensen thuis. Op het eind van elk spotje durfde hij het bijna niet te vragen... Maar deed hij het toch. Waarna hij brokken maakte met het dierbaarste bezit van de familie... Als mentor kom ik ook graag bij de mensen thuis. Brokken blijven uit, er wordt vooral gelijmd aan de relaties. Het huisbezoek beschouw ik al jaren als een fantastisch bindmiddel tussen de drie partijen uit de dynamische driehoek: ouder, kind en mentor. Thuis is immers voor ouders en kind een van de laatste plekken waar men echt de tijd neemt om te onthaasten. En dat bindmiddel komt goed van pas als er met je mentorleerling ingewikkelde problemen spelen... Maar ook als de relatie tussen mentor, ouders en leerling nog vorm moet krijgen, is een kijkje in het huis van je mentorleerlingen leerzaam...

EEN CASUS

Het is woensdagmiddag. Ik heb op school een gesprekje met Sylvia. Al sinds het begin van het schooljaar neem ik regelmatig tijd voor haar. Sylvia vertelt op de eerste schooldag over haar vriendin. Die zit in de knoop met zichzelf, sinds het overlijden van haar vader. Haar moeder had al na drie weken een nieuwe vriendin en tijd voor verdriet is er niet in het gezin. De vriendin van Sylvia zoekt op allerlei extreme manieren aandacht voor haar problemen. Ze loopt weg van huis en ze snijdt zichzelf in haar handen. Sylvia luistert naar haar problemen en deelt ze met mij. Ik luister goed, knik af en toe, niet meer dan dat. Met veel moeite weet ik, dankzij de goede zorgen van Sylvia, een gesprek te arrangeren tussen de vriendin van Sylvia, haar moeder en haar mentor. Dankzij Sylvia komt er professionele hulp voor het kind. Ik spreek Sylvia dus op het moment dat het goed gaat. Met haar vriendin tenminste, Sylvia heeft inmiddels problemen met concentreren. Het ellendige verhaal van haar vriendin blijft maar opspelen. Sylvia sluit het gesprek af: "Ik snap niet waarom ik dit vertel, je kunt er toch verder niks aan doen."

Ik vraag aan Sylvia of ze dit verhaal rondom de extreme concentratieproblemen ook thuis verteld heeft. Ze geeft aan dat het lef ontbreekt. Haar ouders hebben het al moeilijk genoeg: de vader van Sylvia's vader ligt op sterven en haar moeder heeft net haar ontslag gekregen. Dan volgt mijn standaardvraag om een thuisbezoek aan te kondigen: "Hebben ze bij jullie thuis lekkere koffie?" Sylvia kijkt raar op. "Jawel," volgens mij wel. "Dan wil ik die graag komen testen. Vind je het goed dat ik je ouders bel voor een afspraak. Ik wil graag bij jou thuis komen praten over je problemen." Sylvia is tevreden met dit voorstel. Dezelfde middag heb ik de moeder van Sylvia aan de lijn. Zaterdagavond ga ik bij de familie op bezoek. Kijken of de koffie inderdaad in orde is...

Het gesprek op de bewuste zaterdagavond verloopt van het begin af aan soepel. Er is koffie en door Sylvia zelf gebakken cake. Hoewel ik geen liefhebber ben van zoetheid, neem ik tevreden een plakje. Op die manier laat ik merken dat ik de gedane moeite zeer waardeer. Er wordt gesproken over werk. Het werk van Sylvia's vader (hij is intercedent bij een landelijk uitzendbureau) en het werk van mijzelf. "Altijd aan het werk?" vraagt vader bijna verontschuldigd over het feit dat ik mijn vrije zaterdagavond op bezoek kom. "Ach, de grens tussen werk en hobby is voor mij niet altijd zo zwart-wit. Ik voel me erg welkom en dat voelt goed." Vervolgens leid ik de reden van

mijn bezoek in. "Allereerst wil ik jullie als ouders feliciteren met uw dochter. Ze heeft haar vriendin enorm geholpen. Het is mooi om te zien hoe zij zichzelf wegcijfert om anderen te helpen. Deze week gaf ze echter aan zelf niet lekker in haar vel te zitten. Alle ellende van de afgelopen maanden heeft haar bang gemaakt. Ze kan zich moeilijk concentreren op haar eigen werk." Sylvia's moeder reageert betrokken: "Ik herken dat erg in haar. Zelf zit ik ook zo in elkaar. Ik herinner me dat ik ook heb moeten leren om aan mezelf te denken."

Gereedschap

Terwijl de vader van Sylvia een tweede kop koffie inschenkt en ik Sylvia vertel dat de koffie inderdaad erg lekker is, bespreken we samen hoe Sylvia geholpen kan worden. Het is mooi om te zien hoe alle partijen elkaar in die fase van het gesprek perfect aanvullen. De ouders proberen met hun eigen ervaringen gereedschap aan te bieden om de problemen een plek te geven. Ze vertellen ook open over hun eigen verdriet van de afgelopen maanden en hoe ze daar mee omgaan. Sylvia geniet van alle aandacht. Ze merkt dat haar ouders echt tijd nemen om te luisteren naar haar verhaal. De ouders genieten als ze horen dat Sylvia het verhaal voor zich had gehouden om het verdriet van haar ouders niet in de weg te staan. Er wordt gehuild, maar ook gelachen. Na drie kwartier laat ik het gezin alleen. Het voelt goed, al heb ik niet eens zoveel ge-

daan. Sylvia is een stapje verder. Het huisbezoek heeft voor haar een enorme drempel weggenomen. Ze heeft haar probleem bespreekbaar gemaakt. Maandagmorgen stond ze als eerste aan mijn bureau en zei met een welgemeende glimlach: "De groeten van ons pap en ons mam! Ze vonden het erg gezellig." De cirkel is rond: ook ik als mentor geniet in volle teugen mee van de investering van drie kwartiertjes uit mijn carrière als mentor.

De NVS-NVL (Nederlandse vereniging voor schooldecanen en Leerlingbegeleiders) organiseert samen met Ortho Consult de verkiezing 'Mentor van het Jaar'. Werkt er bij u op school een ideale mentor of kent u als ouder of leerling zo'n duizendpoot? Aarzel dan niet en vul voor 29 januari het inschrijfformulier in. Een deskundige jury bepaalt wie zich Mentor van het Jaar 2006/2007 mag noemen. De drie beste mentoren maken tevens kans op een mentorentraining voor het hele team. Voor meer informatie of aanmelden: www.nvs-nvl.nl of www.orthoconsult.nl

Ivo Mijland is freelance journalist en werkt deeltijd als docent/mentor/faalangstrainer op het Heerbeek College in Best

De taal van het huis!

Elk huis kan zijn eigen taal 'spreken'. Deze taal levert voor de bezoekende mentor belangrijke communicatieve aanwijzingen op:

1 Het naambordje bij de deur geeft vaak al veel informatie aan de bezoekers. Staat er bij de voordeur Familie H. Keur? Of lees je Harry, Lieke, Janske en Pietertje Keur? Een ander kiest wellicht voor drs. H. Keur. En wat te denken van Familie Harry Keur en Lieke Juring?

2 De naam van het huis zegt vaak ook iets over het gezin. In Nederland bestaat bij veel mensen de gewoonte om hun huis een naam te geven. Wat betekenen de brodjies 'Arbeid Adelt', 'Rust Roest' of 'Zwijgen is Goud' als je de familie van een slecht gemotiveerde leerling visiteert?

3 Het interieur van het huis vertelt ook een heel verhaal. Kijk, terwijl in de keuken de koffie wordt klaargemaakt, eens goed rond in de woonkamer. Hoe netjes is het in huis, staan er kasten waar bijvoorbeeld sportbekers in staan, zie je foto's van overleden familieleden, is er sprake van religieuze aankleding van de woning. Elk detail kan iets vertellen over de pincode van het gezin.

4 Vaste plaatsen in de woonkamer: in sommige gezinnen zijn er 'heilige' plaatsen voor gezinsleden. Wat doe je als je als mentor de vraag krijgt een zitplaats uit te kiezen?

5 Gastvrijheid kent geen grenzen. Toch zal een mentor tijdens een huisbezoek duidelijke verschillen aantreffen. In het ene gezin resulteert gastvrijheid in een serie lekkernijen, bij een ander heb je het gevoel dat de gastheer en -vrouw gespannen het einde van het gesprek afwachten.

Bron: Ortho Consult